

Hiilineutraalisuuteen liittyviä käsitteitä

Ekokompassi on käytännönläheinen ja konkreettisiin toimenpiteisiin keskittyvä ympäristöjärjestelmä, joka pohjautuu kansainvälisiin ympäristöjohtamisen standardeihin sekä vastaaviin pohjoismaisiin järjestelmiin

Ekologisella jalanjäljellä tarkoitetaan se maa- ja vesialueen koko, joka tarvitaan ihmisen tai ihmisryhmän kuluttaman ravinnon, materiaalin ja energian tuottamiseen ja jätteiden käsittelyyn. WWF:n mukaan ihmiskunnan ekologinen jalanjälki ylittää maapallon kestävyvyn jo 25 prosentilla.

Yleisesti **hiilineutraaliudella** tarkoitetaan sitä, että tuotetaan vain sen verran hiilidioksidipäästöjä kuin niitä pystytään sitomaan. Tavoite on, että yhteiskunnan, tuotteen tai toiminnan hiilijalanjälki koko elinkaaren ajalta on siis nolla.

CO₂-ekv eli hiilidioksidiekvivalentti kuvaa eri kasvihuonekaasupäästöjen yhteenlaskettua ilmastoa lämmittävää vaikutusta.

Hiilijalanjäljellä tarkoitetaan ihmisen toiminnan aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä. Useimmiten hiilijalanjälki raportoidaan hiilidioksidiekvivalentteina (CO₂e), mikä huomioi hiilidioksidipäästöjen lisäksi myös muut merkittävät kasvihuonekaasupäästöt, keskeisimpinä metaanin (CH₄) ja ilokaasun eli dityppioksidin (N₂O).

Hiilikädenjälki kuvaa tuotteen, prosessin tai palvelun ilmastohyödyt eli päästövähennyspotentiaali käyttäjälle. Sitä voi luoda niin valtio, yritys, yhdistys kuin yksittäinen ihminen. Kun esimerkiksi yritys tuottaa hiilikädenjälkeä asiakkaalleen, asiakas pystyy alentamaan omaa hiilijalanjälkeään. Korostaa myönteisiä päästövaikutuksia tulevaisuudessa, kun taas hiilijalanjälki keskittyy kielteisiin päästövaikutuksiin nyt. (SITRA)

Kestävä kehitys - huomioidaan ympäristö, ihminen ja talous tasavertaisesti päätöksenteossa ja toiminnassa. Näin pyritään turvaamaan nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet.

Päästökompensaatiolla tarkoitetaan päästövähennysyksiköiden ostaminen syntyneitä päästöjä vastaavalla määrällä. Varoilla tuetaan esimerkiksi soiden ennallistamista Suomessa, uusiutuvan energian tai maan ja metsien kestävää käyttöä kehittyvissä maissa ympäri maailman. Tavoitteena torjua ilmastonmuutosta.

Resurssiviisaus – Resurssien (luonnonvarat, raaka-aineet, energia, tuotteet ja palvelut, tilat, aika ja osaaminen) viisas ja hukkaamaton, hyvinvointia sekä kestävä kehitystä edistävä käyttö. Toiminta ja tuotanto sopeutetaan maapallon kantokyvyn ja luonnonvarojen riittävyyden raameihin

Suorien päästöjen laskentaan sisällytetään seuraavien toimintojen aiheuttamat päästöt esim. pääkaupunkiseudulla: rakennusten lämmitys, sähkönkulutus, liikenne (autoliikenne, satamat, paikallisjunat, raitiovaunut ja metrot), jätteiden ja jäteveden käsittely, maatalous sekä teollisuuden ja työkalujen prosessipäästöt ja polttoaineet.

Todettakoon, että mm. pääkaupunkiseudun kaupunkien päästötarkasteluissa ei siis tällä hetkellä ole mukana ns. **epäsuorat (välilliset) päästöt** kuten pääkaupunkiseudun ulkopuolella tapahtuvan ruoantuotannon, rakennustuotteiden ja kulutushyödykkeiden valmistamisen aiheuttamia välillisiä päästöjä. Laskennoissa ei myöskään huomioida lentoliikennettä tai laivaliikennettä satamien ja lähialueiden ulkopuolella. SITRAN arvion mukaan kyseiset epäsuorat päästöt nostavat asukaskohtaisia kasvihuonepäästöjä jopa yli 50 prosentilla. Keskivertosuomalaisen hiilijalanjälki on arvioitu olevan noin 10,3 t CO₂-ekv.

Kiertotalous on talousmalli, jossa ei tuoteta jatkuvasti lisää tavaroita, vaan kulutus perustuu omistamisen sijaan palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen ja kierrättämiseen. Siinä materiaaleihin sitoutunut arvo säilyy mahdollisimman pitkään yhteiskunnassa. Kiertotaloudessa talouskasvu ei ole riippuvainen luonnonvarojen kulutuksesta.